

Ekolojik Bir Son Daha Olmasın: Beyşehir Gölü'ne Sahip Çıkalım

Beyşehir Gölü, Anadolu'nun en büyük kapalı havzası olan Konya Havzası'nın güney batısında yer alır. Türkiye'nin en büyük tatlı su gölü ve aynı zamanda yüzey alanı bakımından üçüncü en büyük gölüdür Beyşehir.

Sultan ve Anamas Dağları'ndan inen dereler, çaylar, güney ve batı bölümündeki Mezozoik kalker çatlaklarından gelen pınarlar, göl dibindeki kaynaklar ve göl yüzeyine doğrudan düşen yağışlar Beyşehir Gölü'ne kaynak oluşturlar.

Göl, endemik balık türleri açısından 1970'li yıllara kadar oldukça önemli bir yere sahipti. Ancak 1970'li yıllarda göle sudak balığının (Stizostedion lucioperca) atılması, endemik balık türlerinin yok olmasına yol açtı. Bunun yanında, balık ve balık yumurtasıyla beslenen gümüş balığının, gölde az miktarda bulunan sazan ve kadife balığı türlerini hızla ortadan kaldırdığı anlaşıldı.

Beyşehir Gölü 1991 yılında birinci derece sit alanı ilan edildi. Çünkü Beyşehir ve Kızıldağ Milli parklarını barındıran gölde bulunan 33 ada, kışlayan ve üreyen kuşlar için oldukça büyük önem taşıyordu. Gölün yüzey alanı, suyun en yüksek olduğu dönemde 73 000 hektardı. Aynı zamanda derinlik 5 metre, en derin yeri 10 metre yüksekliğe ulaşmaktaydı. Günümüzde yapılan araştırmalar sonucu, Beyşehir Gölü'nün de, dünyadaki birçok doğal alan gibi küresel ısınma ve dikkatsizliğin esiri olduğu ortaya çıkarıldı.. 73 000 hektar su yoğunluğuna ulaşan ülkemizin üçüncü büyük gölü Beyşehir, başta kuraklık ve aşırı derecede su çekilmeleri nedeniyle hızla kurumaya devam etmekte. 2006 yılı Ağustos ayı ölçümlerine göre 4 milyar metreküp su miktarına sahip olan Eğirdir Gölü, su yoğunluğu 2 milyar metreküpün altına düşen Beyşehir Gölü'nün önüne geçti. Beyşehir'in derinliği 1 metreye kadar düştü.

2001 yılında yapılan araştırmalarda gölün 653 kilometrekare alana yayıldığı, ancak 50 kilometrekarelik alanının su çekilmesi ve kuraklık nedeniyle bataklık olduğu, 10 yıl içerisinde kuruma riskiyle karşı karşıya olduğu görüldü..

Beyşehir Gölü'nün Konya Havzası'ndaki tek tatlı su kaynağı olması nedeniyle, gölden aşırı su çekilmesi, gündün güne artan ve geri dönüşü olmayan ekolojik sorunlara yol açmakta. Su seviyesinin azalmasıyla kıyılarda kumlanma ve erozyon, sediman birikimi, sualtı bitkilerinde artış ve balık yumurtlama alanlarının bozulma-

si gibi etkiler ortaya çıkmakta.

Selçuk Üniversitesi tarafından yapılan araştırmalarda; Beyşehir Gölü'nün son 2 yılda özelliğini kaybetme noktasına geldiği ve gölün son günlerini yaşadığı ortaya çıktı...

Bir film gibi gerçekleşen ve günümüzde ortaya çıkan sonuçları, 2001 yılında öngörülmesi olan bu doğal felaketin, başka alanlarda ortaya çıkarak yeni 'son'lara sebep olmaması için hala çok geç sayılmaz... Biraz dikkatli davranmak yeter, ve belki de doğanın sesini daha dikkatli dinlemek...

Yeşim Kaptanbaşı
Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü- 3. sınıf

Destek Bekliyoruz

Biz Hacı Sami Boydak Anadolu Lisesi Kütüphanecilik kulüp başkanı ve Kütüphanecilik Kulübü öğrencileriyiz. Okulumuz eğitim-öğretim vermeye çalışan yeni bir okul. Bu nedenle tüm birimleri istenilen seviyeye henüz ulaşmış değil. Özellikle de kütüphanemiz. Okul yöneticilerimizin çabasıyla bir kütüphane kurulmuş ancak istenilen düzeye bir türlü gelemedi.

Doğunun zor şartlarında çağdaş eğitim verme çabasında olan okulumuza ihtiyacı olan kitapları duyarlı okuyucularımızın temin edeceğini düşünerek bu mektubu yazdık. Bu duruma duyarsız kalınmayacağına da eminiz.

Bütün okul öğrencileri olarak sizden kaynak kitaplar başta olmak üzere bize yararlı olabilecek kitapları gönderin diyoruz. Göstermiş olduğunuz ilgiye şimdiden teşekkür ederiz.

Kütüphanecilik kulübü öğrencileri adına;
Merve Aktaş (Tel: 0 539 5010526)
Danışman öğretmen Naim Ürkmez (Tel: 0 505 3164605)
Adres: Hacı Sami Boydak Anadolu Lisesi Terminal Caddesi
Erzurum
Okul Tel: 0 442 235 54 99

e-Fikrim Yarışması

İTÜ İşletme kulübünün desteğiyle, üniversite öğrencilerinin internette iş kurma fikirleri "e-fikrim" yarışmasıyla gerçekleştirilecek. Türkiye'deki üniversitelerin tüm ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin katılabileceği yarışmada öğrenciler internet üzerindeki iş fikirlerini www.e-fikrim.com 'a, bireysel ya da grup olarak en son 18 Nisan akşamına kadar gönderebilecekler. Finale katanların sunumları, 3 Mayıs'ta, İTÜ İşletme Mühendisliği Kulübü'nün organize edeceği "E-fikrim" gününde yapılacak.

İlgilenenler için: İTÜ İşletme Mühendisliği Kulübü Harun Ünlüsoy
İTÜ İşletme Fak., 34367 Maçka/ İstanbul
Tel: (212) 241 3072 Faks: (212) 241 3073
E-posta: bilgi@e-fikrim.com

Fen ve Teknoloji Dersinde Proje Geliştirelim

Fen ve teknoloji dersi artık çocuklar için korkulu rüya olmaktan çıktı. Bu derste oluşturulan fen projeleri öğrencilerin el becerilerini, yaratıcılıklarını ve mantıksal düşüncelerini güdülemekte ve konuların daha kalıcı öğrenilmesini sağlamakta.

Ülkemizde yeterli düzeyde bilimsel çalışmalara önem verilmemesi okula giden çocuklarımız üzerinde olumsuz etki yaratmakta ve bu nedenle öğrenciler fen ve teknoloji dersini ezberlenecek tanımlar ve bazı formüllerden ibaret sanmaktaydılar. Derslerde onlara verilen bilgileri sorgulamadan alıyor ve belli bir süre sonra da unutuyorlardı. Ancak, fen ve teknoloji derslerinde öğrencilerin kendilerinin gerçekleştirdikleri projeler sayesinde, bilim ve teknolojinin günlük yaşamımıza yansımaya, yaşamımıza sağladığı kolaylıklara tanık oldular. Projelerle dersleri artık daha zevkli geçiyor.

Örneğin, alüminyum folyo, siyah karton, demir ve pet tabaklarla oluşturulan koni biçimindeki fırın, güneş enerjisiyle çalışmakta. Bu projeye hangi maddelerin ısıyı iyi iletmediğini, iletkenlik ve yalıtımlığın ne olduğunu öğrenen çocuklar güneş enerjisinin önemini daha iyi kavradılar.. Bir başka örnek daha vermek isterim. Bir fanusun altına bağladıkları poşetin içine, içinde pamuk bulunan bir küçük poşet bağladılar. Fanusun ağzı, içinde cam boru bulunan tıpayla bağlandı. Cam boruya yanan sigara takıldığında pamuğun sararmasını gören çocuklara ardından sigaranın insan sağlığına verdiği zararlar konusunda da bilgilendirildi. Deneyle sigaranın tahrip gücünü gören çocuklar, diğer yandan solunum sisteminin çalışma mekanizmasını da öğrendiler... Yine hücre modellerinin maketleri, yemeği kendiliğinden soğutan kaşıklar, seri ve paralel bağlı elektrik devreleri, beyaz ve renkleri ayrı ayrı yıkayan çamaşır makineleri gibi çalışmalar, günlük yaşamımızı kolaylaştıran fen projelerinin diğer örnekleri. Bu gibi proje çalışmalarıyla fen ve teknolojinin yaşamımıza sağladığı yararları, bilimin neden sonuç ilişkisini nasıl kurduğunu çocuklarımız artık çok iyi biliyorlar. Dahası ülkemizde MEB, TÜBİTAK ile çeşitli kuruluş ve Tv kanallarının düzenlediği bilimsel çalışma yarışmaları, öğrencilerimizin yaratıcılıklarını geliştiren bir diğer unsur. Bu gibi olumlu çalışmalarla öğrencilerimiz bilimi, buluşları, teknolojiyi daha da önemseyecekler, biliyoruz.

Ömer Aslan
Fen ve Teknoloji Öğretmeni
Nurtepe Mah. Mete Uygun İÖÖ
Şehitkamil-Gaziantep

Değerli Okurlar, görüşlerinizi

400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" adresine gönderebilirsiniz. Görüşler aktarıldıktan 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınılmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz:
Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülğün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77